

Duálne vzdelávanie - informácia pre rodičov a žiakov základných škôl.

1. Duálne vzdelávanie na obchodnej akadémii

Vzdelávaním na obchodnej akadémii žiak získava vedomosti, zručnosti a schopnosti **potrebné na výkon povolania** a člení sa na **teoretické vyučovanie a praktické vyučovanie**. Odborné vzdelávanie a príprava na povolanie sa môžu v škole uskutočňovať:

- Systémom školského vzdelávania
- Systémom duálneho vzdelávania

Schéma odborného vzdelávania a prípravy v strednej odbornej škole:

Duálne vzdelávanie je moderný spôsob prípravy na povolanie, v ktorom sa žiak učí ako premeniť teoretické vedomosti na praktické priamo u zamestnávateľa. Z hľadiska obsahu vzdelávania na OA sa jedná o odborné vedomosti v nasledovných oblastiach:

- finančné hospodárenie firmy, podniku
- účtovníctvo a štatistika,
- daňová agenda,
- marketing
- získavanie a spracovanie informácií /IT technológie/
- sekretárske a korešpondenčné práce

Medzi potenciálnych zamestnávateľov, ktorí môžu poskytovať **kvalitné duálne vzdelávanie** pre žiaka OA vzhľadom na charakter svojej činnosti patria najmä:

- a) podniky/firmy/ ktoré podnikajú v oblasti poskytovania služieb, v obchodnej alebo výrobnjej činnosti;
- b) finančné inštitúcie /banky, poisťovne/,
- c) inštitúcie štátnej správy /miestne a obecné úrady, magistráty/,
- d) kultúrne a vzdelávacie inštitúcie.

2. Úloha zamestnávateľa v duálnom vzdelávaní na obchodnej akadémii

Zamestnávateľ, ktorý má záujem o zabezpečenie duálneho vzdelávania pre žiakov OA je povinný:

1. Získať **Osvedčenie o spôsobilosti zamestnávateľa poskytovať praktické vyučovania v systéme duálneho vzdelávania**. Na žiadosť zamestnávateľa jeho schopnosť poskytovať praktické vyučovanie v určitom študijnom odbore posudzuje vecne príslušná stavovská alebo profesijná organizácia.

2. **Uzatvoriť** takzvanú „učebnú zmluvu“ so zákonnými zástupcami (ak uchádzači ešte nie sú plnoletí) úspešne prijatých uchádzačov **na štúdium najneskôr do 15. septembra príslušného školského roka, v ktorom žiak nastúpil do prvého ročníka strednej odbornej školy alebo do 31.01. prvého ročníka**, ak sa nenaplní potrebná kapacita žiakov plánovaných pre systém duálneho vzdelávania. **Zmluva sa uzatvára na 4 roky. Je možné zmluvne dohodnúť, že odbornú prax v 1. ročníku štúdia, prípadne 1. a 2. ročníku bude žiak vykonávať len na OA vzhľadom na to, že potrebná úroveň teoretických vedomostí žiakov potrebných k vykonávaniu praktických činností nemusí byť pre daného zamestnávateľa v týchto ročníkoch štúdia postačujúca.**

3. Zabezpečiť organizáciu, obsah a kvalitu **praktického vyučovania** žiaka a na ten účel uhrádzať všetky náklady spojené s financovaním praktického vyučovania. **Praktické vyučovanie žiak vykonáva nácvikom vykonávania pracovných činností** zodpovedajúcich povolaniu, na ktoré sa žiak pripravuje.

4. **Podieľať sa na klasifikácii žiaka tak, že vedie** predpísanú dokumentáciu o dochádzke žiaka a priebežne spracováva návrh hodnotenia a klasifikácie žiaka na vybraných pracovných miestach.

V školskom vzdelávacom programe OA Ružomberok je praktické vyučovanie u zamestnávateľa určené pre žiakov 1. – 4. ročníka v týždennej hodinovej dotácii takto:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
6 hodín týždenne	7 hodín týždenne	14 hodín týždenne	14 hodín týždenne

Odborná prax u konkrétneho zamestnávateľa má obsahovať uvedené praktické činnosti v jednotlivých ročníkoch štúdia:

Praktické vzdelávanie	Počet týždenných vyučovacích hodín			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Podnikateľská a spotrebiteľská výchova	2	2	2	2
Informatika v praxi	2	1	2	2
Administratívne práce v praxi	2	3	2	1
Účtovníctvo v praxi	-	1	2	3
Ekonomické cvičenia vo vybranej firme	-	-	4	4
Jazyková príprava	-	-	2	2

V prípade, že zamestnávateľ v daný konkrétny deň, kedy žiak má byť u neho na odbornej praxi, nemôže tento zabezpečiť z objektívnych príčin, žiak zostane na odbornej praxi v škole.

3. Úloha žiaka základnej školy pri výbere štúdia na OA v systéme duálneho vzdelávania

Žiak základnej školy ktorý sa chce vzdelávať v systéme duálneho vzdelávania uskutoční tieto kroky:

1. Zaujíma sa o konkrétnu činnosť, ktorá je predmetom štúdia na OA už počas základnej školy,
2. Zistí v spolupráci s rodičmi, prípadne s výchovným poradcom, ktorí zamestnávateľia vykonávajú činnosť v odbore a ponúkajú možnosť uzavrieť učebnú zmluvu v rámci duálneho vzdelávania. Za predpokladu, že nemá prehľad o činnosti zamestnávateľov, **informuje sa u riaditeľky OA**, ktorý zamestnávateľ ponúka výučbu zvoleného odboru v rámci duálneho vzdelávania. Zoznam zamestnávateľov, ktorí aktuálne poskytujú možnosť praktického vyučovania v duálnom vzdelávaní je možné nájsť na stránke:

<https://dualvkocke.sk/index.php/zoznam-firiem-zapojenych-do-duálneho-vzdelavania/>

3. Ak úspešne zvládne prijímacie konanie na OA, **pred začatím štúdia zamestnávateľ uzavrie so žiakom učebnú zmluvu**, ktorá zaručuje odborné praktické vzdelávanie u zamestnávateľa. Súčasťou učebnej zmluvy je aj záruka finančného a hmotného zabezpečenia, ktorú bude žiak dostávať počas celého štúdia,

4. Teoretické vyučovanie žiak absolvuje na strednej odbornej škole - OA a praktické vyučovanie u zamestnávateľa. **Rozsah praktického vzdelávania v jednotlivých ročníkoch u konkrétneho zamestnávateľa je predmetom Zmluvy o odbornom vzdelávaní uzatvorenej medzi školou a zamestnávateľom.**

4. Úloha školy - obchodnej akadémie v duálnom vzdelávaní

1. Zamestnávateľ a obchodná akadémia prerokujú spoluprácu pri odbornom vzdelávaní a príprave žiaka systémom duálneho vzdelávania a po vzájomnej dohode **uzatvorí zmluvu o duálnom vzdelávaní**. Zamestnávateľ a OA zverejnia ponuku učebných miest pre duálne vzdelávanie.

2. Odborná škola v duálnom vzdelávaní zodpovedá za organizáciu, obsah a kvalitu teoretického vyučovania a financuje teoretické vyučovanie a koordinuje spoluprácu školy a zamestnávateľa v oblasti odborného vzdelávania a prípravy. **Teoretické vzdelávanie na OA Ružomberok je organizované v priestoroch školy. Táto forma vzdelávania vedie žiaka k získaniu základných poznatkov z týchto odborných oblastí v jednotlivých ročníkoch štúdia:**

Teoretické vzdelávanie	Počet týždenných vyučovacích hodín			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Ekonomika a právo	3	3	3	4
Účtovníctvo	1	1	2	3
Tovarožnalectvo	1	-	-	-
Administratíva a korešpondencia	2	2	-	-
Komunikácia	1	-	-	-
Informatika a výpočtová technika	2	2	-	-

Činnosti spojené s odborným vzdelávaním žiaka ako sú rozhodovanie v rámci odborného vzdelávania týkajúce sa žiaka, klasifikácia a hodnotenie žiaka, vydávanie vysvedčení, ukončovanie štúdia a pod. organizuje a **vykonáva škola v spolupráci so zamestnávateľom.**

Kompletný vzdelávací program školy z hľadiska obsahu teoretického aj praktického vzdelávania je v súlade je zverejnený na stránke školy.

5. Finančné a hmotné zabezpečenie žiaka v duálnom vzdelávaní

Finančné zabezpečenie žiaka **je proces, v ktorom zamestnávateľ poskytuje žiakovi OA podnikové štipendium.** Podnikové štipendium je **dobrovoľné zo strany zamestnávateľa a poskytuje sa žiakovi mesačne žiakovi v období školského vyučovania. O jeho poskytnutí a výške rozhoduje zamestnávateľ.**

Príklad modelovej výšky minimálneho podnikového štipendia pre jednotlivé ročníky denného štúdia je napr.:

1. ročník 50 €
2. ročník 100 €
3. ročník 150 €
4. ročník 200 €

Hmotným zabezpečením žiaka v systéme duálneho vzdelávania podľa zákona o odbornom vzdelávaní a príprave, ktoré je **zamestnávateľ povinný poskytovať** žiakovi je:

- poskytnutie osobných ochranných pracovných prostriedkov v rovnakom rozsahu, v ktorom poskytuje zamestnávateľ zamestnancovi, ktorý vykonáva povolanie, na ktoré sa žiak pripravuje,
- zabezpečenie posúdenia zdravotnej, zmyslovej a psychologickej spôsobilosti žiaka, ak sa na výkon praktického vyučovania jej posúdenie vyžaduje,
- poskytnutie stravovania počas praktického vyučovania v režime stravovania zamestnancov zamestnávateľa.

Hmotným zabezpečením podľa zákona o odbornom vzdelávaní a príprave, **ktoré zamestnávateľ môže poskytovať** žiakovi je:

- úhrada nákladov na ubytovanie žiaka v školskom internáte,
- poskytnutie cestovných náhrad za dopravu z miesta trvalého bydliska do strednej odbornej školy, miesta výkonu praktického vyučovania a školského internátu a späť a zo školského internátu do strednej odbornej školy a miesta výkonu praktického vyučovania a späť v súlade so zákonom o cestovných náhradách.

6. Práva a povinnosti žiaka v duálnom vzdelávaní na OA

1. Žiak je povinný zúčastňovať sa na praktickom vyučovaní podľa časového harmonogramu praktického vyučovania a pod vedením učiteľa odbornej praxe alebo inštruktora.

2. Žiak počas praktického vyučovania vykonáva cvičné prácu ktorá zodpovedá povolaniu, na ktoré sa žiak pripravuje.

3. Žiak, ktorý vykonáva praktické vyučovanie v systéme duálneho vzdelávania, je povinný dodržiavať vnútorný poriadok pracoviska praktického vyučovania alebo prevádzkový poriadok zamestnávateľa doplnený o podmienky a pravidlá výkonu praktického vyučovania u zamestnávateľa.

4. Ak žiak počas praktického vyučovania spôsobí škodu a túto škodu neodstráni uvedením do predchádzajúceho stavu, OA alebo zamestnávateľ môže od žiaka požadovať náhradu škody. Náhrada škody nesmie u jednotlivého žiaka presiahnuť sumu rovnajúcu sa štvornásobku minimálnej mzdy. Náhradu škody upravuje § 25 ods. 4 zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave.

5. Žiak má počas praktického vyučovania práva a povinnosti zamestnanca v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci ustanovené podľa osobitného predpisu. Úraz žiaka, ktorý vznikol v čase praktického vyučovania u zamestnávateľa sa neposudzuje ako školský úraz, ale ako úraz zamestnanca zamestnávateľa, pričom zamestnávateľ dodržiava rovnaké postupy dané platnou legislatívou pre zamestnancov.

6. Zamestnávateľ sa pri praktickom vyučovaní mladistvého žiaka riadi aj predpismi, ktoré upravujú prácu mladistvých, v tých oblastiach, ktoré nie sú upravené zákonom o odbornom vzdelávaní a príprave.

7. Žiak v duálnom vzdelávaní je zmluvným partnerom zamestnávateľa podľa učebnej zmluvy, ktorú uzatvoril so zamestnávateľom. Na rozdiel od žiaka v systéme školského vzdelávania, ktorý sa zúčastňuje teoretického vyučovania v škole a praktického vyučovania v škole alebo u zamestnávateľa, má žiak s učebnou zmluvou upravené svoje práva a povinnosti vo vzťahu k odbornému vzdelávaniu a príprave na výkon povolania ako aj vo vzťahu k finančnému a hmotnému zabezpečeniu žiaka počas štúdia v učebnej zmluve.

8. Žiakovi, ktorý ma uzavretú so zamestnávateľom učebnú zmluvu, vzniká z učebnej zmluvy právo na prípravu na povolanie zodpovedajúcu profilu absolventa odboru štúdia, v ktorom sa pripravuje a právo na finančné a hmotné zabezpečenie podľa podmienok dohodnutých v učebnej zmluve.

7. Benefity žiaka v duálnom vzdelávaní

Duálne vzdelávanie ponúka žiakom mnoho významných benefitov pre ich budúcnosť:

- Príprava na povolanie v reálnych podmienkach u zamestnávateľa.
- Získavanie pracovných návykov priamo počas štúdia.
- Odborné vzdelávanie s použitím najnovších technológií, zariadení a materiálov.
- Zlepšenie finančného statusu rodiny prostredníctvom podnikového štipendia a iného hmotného zabezpečenia žiaka zo strany zamestnávateľa.
- Začlenenie žiaka do pracovného kolektívu budúceho zamestnávateľa.
- Rýchlejšie dosiahnutie pracovného výkonu s lepším mzdovým ohodnotením.
- Vyššia konkurenčná výhoda pre uplatnenie sa na trhu práce.
- Pravidelné mesačné finančné príspevky vo forme podnikového štipendia (napríklad v 1. ročníku od 40 €/mes., v 2. ročníku od 60 €/mes. a pod.) a pomoc pri hmotnom zabezpečení žiaka (napr. cestovné náhrady, stravovanie, príspevok na ubytovanie a pod.) sú významným benefitom, ktoré môže získať každý žiak ak sa rozhodne získavať praktickú odbornosť u konkrétneho zamestnávateľa.
- významné možnosti na budúcu spoluprácu v rámci danej špecializácie podľa podmienok dohodnutých v učebnej zmluve.